

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl soudcem Mgr. Kamilem Tojnerem v právní věci

žalobce: P. T.,
bytem ,

proti
žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí,
sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 11. 2018, č. j. MPSV-2018/229271-911,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 11. 2018, č. j. MPSV-2018/229271-911, a rozhodnutí Úřadu práce České republiky - Krajská pobočka pro hlavní město Prahu ze dne 4. 9. 2018, č. j. 1401404/18/AB, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky – Krajské pobočky pro hlavní město Prahu č. j. 1401404/18/AB ze dne 4. 9. 2018, kterým bylo rozhodnuto o nepřiznání dávky státní sociální podpory příspěvek na bydlení ode dne 1. 7. 2018.
2. Žalobce namítá nesprávnost hodnocení částky 21 429 Kč jako nový příjem ve II. čtvrtletí 2018, jestliže se jednalo o vrácení neoprávněně zadržovaných finančních prostředků na výživném. Při posuzování nároku na příspěvek na bydlení byl příjem žalobce vždy posuzován na základě důchodového výměru, a nikoli na základě skutečně měsíčně zasílaných finančních prostředků, které byly nižší o částky, o kterých se ČSSZ nepodloženě domnívala, že slouží k úhradě dluhu na výživném, a deponovala je a svém účtu. Nejednalo o navýšení výměry invalidního důchodu III. Stupně, nýbrž o vrácení dříve neoprávněně zadržované části důchodu. Vrácení přeplatku za předchozí období nemělo vliv na příjem žalobce, který byl v měsících duben – červen 2018 10 623 Kč měsíčně.
3. Žalovaným nesprávně označený doplatek důchodu ve výši 21 429 Kč představuje v souladu se sdělením Obvodního soudu ze dne 2. 5. 2018 srážky, které k 31. 1. 2018 přesáhly částku dlužného výživného. Pokud by napadené rozhodnutí bylo zákonné, příjem žalobce by musel být o 21 429 Kč vyšší než určený důchodovým výměrem, tak se ale nestalo. Jednalo se o vyplacení neoprávněně zadržovaných a nevyplacených finančních prostředků, o které byl vždy příjem žalobce nižší, aniž by však bylo zohledněno při posuzování nároku na příspěvek na bydlení za příslušné období.
4. Žalobce se cítí poškozen postupem ČSSZ třikrát. Po několik let mu byly neoprávněně zadržovány finanční prostředky, které jeho jediný příjem v podobě invalidního důchodu citelně snížily. Dále při posuzování nároku na příspěvek na bydlení se vždy vycházelo z důchodového výměru, nikoli ze skutečně zasílaných prostředků, protože jinak by přiznaný příspěvek byl pravděpodobně vyšší. A nakonec při vrácení zadržované částky byla posouzena jako navýšení příjmu.
5. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. ÚP vyčíslil průměrný měsíční příjem žalobce ve výši 17 766 Kč za rozhodné období 2. čtvrtletí 2018 na základě informací ČSSZ. Elektronicky zjistil příjmy za dávky důchodového pojištění v měsíci dubnu 2018 ve výši 10 623 Kč, v květnu ve výši 10 623 Kč a 21 429 Kč, v červnu ve výši 10 623 Kč. Celkem bylo ze strany ČSSZ potvrzeno, že příjem žalobce za dávky důchodového pojištění za rozhodné období byl ve výši 53 298 Kč, tedy 17 766 Kč měsíčně. Žalovaný odkázal na § 5 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře (dále jen „zákon o státní sociální podpoře“), který výslovně stanoví, co rozumí příjmem a co lze z uvedených příjmů odpočítat. Příjmy započitatelné do rozhodného příjmu pro účely státní sociální podpory nelze snižovat z jiných důvodů, tedy ani o částky důchodového pojištění, které byly žalobci zadržovány z důvodu dluhu na výživném, a které byly vráceny. Podle uvedeného zákona se jedná o vyplacení dávek důchodového pojištění, a tyto se započítávají do příjmu pro nárok na dávky státní sociální

podpory v tom čtvrtletí, ve kterém byly vyplaceny. Průměrný měsíční příjem byl vyčíslen správně.

6. V dalším podání žalobce uvedl, že podobná situace se mohla opakovat i při podání žádosti o příspěvek na bydlení za druhé čtvrtletí roku 2020, kdy mu byla z účtu ČSSZ vrácena nadbytečně deponovaná část finančních prostředků po ukončení vyživovací povinnosti. Opět dané dokládal, ale tentokrát bylo správně posouzeno, že se nejedná o navýšení jeho příjmu, a příspěvek mu byl přiznán.
7. Městský soud v Praze přezkoumal dle § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba byla podána důvodně.
8. Stěžejní námitkou žalobce je, že se neztotožňuje s tím, že mu nebyl přiznán příspěvek na bydlení od 1. 7. 2018. Soud úvodem konstatuje, že předmětem tohoto řízení je rozhodnutí v záhlaví uvedeného žalovaného, nikoli postup ČSS při zadržení části důchodu pro dlužné výživné.
9. Žalobce dne 30. 7. 2018 požádal o příspěvek na bydlení od 1. 7. 2018. Relevantní pro posouzení žádosti byly příjmy žalobce za druhé čtvrtletí 2018. Správní orgán I. stupně ve svém rozhodnutí dospěl k závěru, že doložený měsíční průměr příjmů rodiny, resp. žalobce za rozhodné období činil 17 766 Kč.
10. Žalobce v odvolání namítl, že jeho příjmy ve formě důchodu byly započteny ve výši dle důchodového výměru, avšak současně byla započtena částka 21 429 Kč, která je souhrnem jednorázově vyplacených deponovaných prostředků za delší období.
11. Žalovaný v postupu správního orgánu I. st. pochybení nenalezl. Shrnl, že k částce průměrného příjmu bylo dojito na základě zjištění příjmů automatizovaným způsobem, dle kterého byl příjem žalobce v dubnu 2018 invalidní důchod třetího stupně ve výši 10 623 Kč, v měsíci květnu 2018 rovněž invalidní důchod třetího stupně ve výši 10 623 Kč, a dále v tomto měsíci ještě invalidní důchod třetího stupně ve výši 21 429 Kč, v měsíci červnu 2018 žalobce šlo opět o invalidní důchod třetího stupně ve výši 10 623 Kč. Celkem tedy příjmy byly 53 298 Kč ($53\,298/3 = 17\,766$ Kč).
12. Uvedl, že dávky důchodového pojištění se započítávají do příjmu pro nárok na dávky státní sociální podpory v tom kalendářním čtvrtletí, ve kterém byly vyplaceny. Současně poukázal na § 5 zákona o státní sociální podpoře, který stanoví, co lze odpočítat z příjmů, přičemž příjmy započitatelné do rozhodného příjmu pro účely státní sociální podpory nelze snižovat z jiných důvodů, tzn. ani o částky důchodového pojištění, které byly účastníku řízení zadržované z důvodu dluhu na výživném, a které byly vráceny.
13. Správní orgány měly za to, že celkové příjmy žalobce byly ve výši 53 298 Kč, což odpovídá 17 766 Kč měsíčně. K této částce dospěly na základě elektronického výpisu o příjmech, aniž by se jakkoli pozastavily nad tím, z jakých částek se tyto příjmy skutečně sestávají. Žalovaný ani správní orgán I. stupně se nijak nezabývali tím, zda zjištěný příjem odpovídá částkám, které žalobci byly skutečně vyplaceny a za jaké období je vyplacena částka 21 429 Kč. Žalovaný k tomu toliko uvedl, že jelikož jde v případě částky 21 429 Kč o příjem důchodového pojištění, je třeba jej započíst do rozhodného příjmu, a nelze jej naopak odečítat. Je však nutné nejen posuzovat povahu příjmu, ale také za jaké období je vyplacen,

pokud jde o plnění ze strany státu (sociální dávky, dávky starobního nebo invalidního důchodu).

14. Příjem žalobce se skládal ze tří částek (každá ve výši 10 623 Kč) – invalidní důchod a jedné jednorázové výplaty zadržovaného výživného 21 429 Kč. V případě jednorázově vyplacené částky 21 429 Kč šlo o souhrn jednotlivých deponovaných srážek za období květen 2016 – květen 2018. Bylo tedy předně třeba se zabývat tím, zda mohl správní orgán tuto jednorázově vyplacenou částku započíst v plné výši, nebo pouze ve výši připadající na druhé čtvrtletí roku 2018, či zda ji neměl v daném případě započíst vůbec.
15. K tomu soud poukazuje na rozsudek č. j. 7 Ads 349/2019-26 ze dne 22. 4. 2021, v němž Nejvyšší správní soud uvedl, že je třeba sledovat účel daného ustanovení, a nikoli vycházet pouze z gramatického výkladu. Odmítl závěr, kdy by bylo přiznání dávky dotyčnému žadateli závislé na termínech výplaty příspěvku na bydlení. Soud konkrétně uvedl, že: *„Je tedy zřejmé, že teleologickým výkladem lze dospět k závěru, že smyslem institutu doplatku na bydlení je přispívat osobám, které nemají dostatečné příjmy na placení nákladů na bydlení za dané období. Jak správně konstatoval městský soud, při posuzování splnění podmínek pro vznik nároku na doplatek na bydlení je třeba přihlížet příjmům a výdajům žadatele za rozhodné období. Souvislost příjmů a výdajů žadatele s rozhodným obdobím je nutno přitom posuzovat nejen ve smyslu časovém, ale i věcném, tedy že se jedná o příjmy, které jsou určeny k úhradě výdajů na bydlení za rozhodné období. Nelze proto počítat s příspěvkem na bydlení vyplaceným sice v měsíci říjnu 2016, avšak za období delší (červenec, srpen a září 2016), jestliže ostatní částky (odůvodněné náklady na bydlení, příjem, příspěvek na živobytí, živobytí) byly počítány vždy za jeden kalendářní měsíc (říjen 2016). Pokud by soud vycházel z výkladu čistě gramatického, jak to činí stěžovatel, pak by žalobci vznikl nárok na doplatek v závislosti na termínech výplaty příspěvku na bydlení (v případě jednorázové výplaty za tři kalendářní měsíce zpětně tedy pouze každý druhý a třetí měsíc). To je v rozporu s účelem doplatku na bydlení jakožto opakující se sociální dávky a principem rozumného uspořádání věcí jako takových.“*
16. Ačkoli se tento rozsudek týká skutkově odlišného případu, jsou závěry tam uvedené plně použitelné i ve věci zde řešené. Soud proto z tohoto rozhodnutí vyšel. Soud je shodně s citovanými závěry přesvědčen, že i ve zde projednávané věci je zapotřebí vzít v úvahu účel a charakter vyplacených částek, nikoli pouze okamžik plnění. K odkazu žalovaného na § 5 zákona o státní sociální podpoře, zřejmě odst. 2 daného ustanovení, je nutné uvést, že princip vazby výdaje na rozhodné období nelze bez dalšího aplikovat i na příjem, jestliže důvodem vzniku příjmu je předchozí nedoplatek dávky za jiné období. Postup spočívající v zohlednění formální výše příjmu bez ohledu na jeho skutečnou výši a poté znovu započtení identické částky při jejím vyplacení jako nedoplatku je jednoznačný excès, nelze tentýž příjem započíst 2x jen proto, že měl být a byl vyplacen v různém období, jestliže žadatel obdržel plnění jen jednou.
17. Správní orgán I. st. měl v souladu s výše uvedenými závěry zohlednit toliko část částky 21 429 Kč připadající na období duben a květen 2018, tedy pouze tyto dvě srážky, resp. ani tyto srážky pokud považoval za příjem žalobce jeho invalidní důchod ve výši dle výměru bez ohledu na provedenou srážku.
18. Správní orgán I. st. však tyto dvě dílčí srážky započítal již tím, že vycházel z výše invalidního důchodu před jeho srážkou. Příjem žalobce z invalidního důchodu za duben a květen 2018 činil dle elektronického výstupu 10 623 Kč měsíčně, což je částka před provedenou srážkou. Správní orgán I. stupně bez dalšího sečetl výši důchodu v plné výši

10 623 Kč měsíčně a současně částku všech vyplacených srážek. Výsledkem bylo, že započtl příslušnou srážku v měsících dubnu a květnu 2018 dvakrát (jednou jako část jednorázově vyplacené částky a jednou jako část důchodu).

19. Správný postup přitom byl započít do příjmů za měsíce duben a květen důchod ve výši 10 623 Kč za příslušný měsíc, ale již k tomu nepřičítat znovu tutéž částku, srážku – část částky 21 429 Kč.
20. Současně vzhledem k uvedeným závěrům neměl správní orgán I. stupně započítat ani zbylou část jednorázově vyplacené částky 21 429 Kč, neboť ta se vztahovala k předcházejícímu období na měsíční bázi, a tedy žalobce by byl nedůvodně poškozen tím, že mu tato částka byla vyplacena jednorázově, přestože její části náleží za jednotlivé měsíce (šlo o jednotlivé srážky deponované na účtu).
21. Příjem žalobce tedy měl být zjištěn ve výši toliko jednotlivých invalidních důchodů ve výši 10 623 Kč měsíčně bez zohlednění jednorázově vyplacené částky.
22. Soud rovněž podotýká, že jelikož se správní orgány nezabývaly tím, z jakých částek se částka 21 429 Kč přesně skládá, bylo ohledně této částky toliko vhodné ověřit, že části této částky připadající na měsíce duben a květen 2018 dávají v součtu se skutečně vyplaceným důchodem žalobci opravdu částku 10 623 Kč, nebo zde případně vznikla nějaká nesrovnalost. Za tímto účelem je možné vyjít např. z výpisů z účtu žalobce.
23. Vzhledem k tomu, že jsou žalobou napadená rozhodnutí dotčena vadou nepřezkoumatelnosti, nesprávně zjištěného skutkového stavu a z to plynoucí i nezákonnosti soud je podle § 76 odst. 1 písm. a) i b) s. ř. s. zrušil. Shodnou vadou trpí i rozhodnutí správního orgánu I. stupně, proto vzhledem k povaze věci soud dle § 78 odst. 3 s. ř. s. zrušil také rozhodnutí správního orgánu I. stupně.
24. Správní orgány jsou dle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázány výše uvedeným názorem soudu. V novém rozhodnutí správní orgán I. stupně znovu posoudí příjmy rodiny, resp. žalobce ve smyslu výše uvedených závěrů.
25. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl úspěšný, avšak žádné náklady mu nevznikly. Žalovanému náhrada nákladů nenáleží.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. M. J.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 7. 6. 2021

Mgr. Kamil Tojner v. r.
soudce